

Αθήνα, 18 Σεπτεμβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την κ. Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων

Θέμα: «Η κυβέρνηση να υπερασπιστεί το δικαίωμα των προσφύγων στην εκπαίδευση που αποτελεί και υποχρέωση της Πολιτείας»

Καθώς ξεκινά η νέα σχολική χρονιά η ανεπάρκεια της κυβέρνησης, τα γεγονότα στη Μόρια, αλλά και σε άλλες δομές προσφύγων καταδεικνύουν τη σκληρή πραγματικότητα όσον αφορά την εκπαίδευση των παιδιών προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Το υπουργείο παιδείας, από την πλευρά του, παρά το νομοθετικό πλαίσιο που και η ίδια η κυβέρνηση ψήφισε, και τις σχετικές εγκυκλίους και αποφάσεις που λαμβάνουν χώρα, επιδιώκει με διάφορους τρόπους να υψώσει προσκόμματα στην πρόσβαση των προσφυγόπουλων στην εκπαίδευση και ενθαρρύνει αρνητικές αντιλήψεις σε μέρος της κοινωνίας.

Η χρονική συγκυρία απαιτεί την άμεση εξεύρεση λύσης για την εκπαίδευση χιλιάδων προσφυγόπουλων, που έχουν βιώσει και βιώνουν σοβαρές τραυματικές εμπειρίες. Τις τραγικές ελλείψεις και καθυστερήσεις στην εκπαίδευση των προσφυγόπουλων είχε επισημάνει με την έναρξη της προηγούμενης σχολικής χρονιάς ο ΣΥΡΙΖΑ. Σε επίκαιρη ερώτηση του τομεάρχη Παιδείας ΣΥΡΙΖΑ το Δεκέμβριο 2019 είχαν επισημανθεί, μεταξύ άλλων, το ζήτημα της αδυναμίας πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα των προσφυγόπουλων στη Μόρια όσο και σε άλλα νησιά, η μη ίδρυση ΔΥΕΠ στα νησιά, η δυσανάλογη μείωση των Συντονιστών Εκπαίδευσης Προσφύγων σε σχέση με την αύξηση του αριθμού των παιδιών, με την αρμόδια υπουργό να παραδέχεται ότι είχαν χαθεί 5.000 προσφυγόπουλα από τους χώρους της εκπαίδευσης. Όλα τα ζητήματα αυτά είχαν επισημανθεί ξανά και κατά την συζήτηση της Επίκαιρης Επερώτησης 66 βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ την 6^η Ιουλίου χωρίς να υπάρξει απάντηση από την κυβέρνηση.

Πρόσφατα, λάβαμε γνώση¹ και των ακραίων απόψεων εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης που εκφράστηκαν στη σύσκεψη, που πραγματοποιήθηκε στη Χαλκίδα για την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων στη δομή της Ριτσώνας, παρουσία της Γενικής Γραμματέως του υπουργείου Παιδείας κ. Γκίκα. Μία σύσκεψη στην οποία δεν κλήθηκαν οι συντονιστές εκπαίδευσης της δομής που υπάγονται στο υπουργείο Παιδείας! Μία σύσκεψη όπου επικράτησαν ακραίες απόψεις, που έρχονται σε αντίθεση με διεθνή κείμενα για τα δικαιώματα του ανθρώπου, τη Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, τη Διεθνή σύμβαση για την εξάλειψη κάθε μορφής φυλετικής διάκρισης.

Συγκεκριμένα, για τη δήμαρχο Χαλκίδας είναι αδιανόητη η οποιαδήποτε εγκατάσταση μαθητών-προσφύγων σε σχολικές μονάδες και διδακτήρια του Δήμου Χαλκιδέων και το ιδανικό θα ήταν να φοιτήσουν αυτοί οι μαθητές μέσα στη Δομή. Την ίδια θέση πήραν άλλωστε και τα δημοτικά συμβούλια των Δήμων Κορινθίων και Λουτρακίου-Περαχώρας-Αγ.Θεοδώρων του Ν. Κορινθίας. Στο ίδιο κλίμα, σε τοπικό κανάλι ο αντιπεριφερειάρχης Εύβοιας κ. Κελαϊδίτης υποστήριξε ότι σε περίπτωση που υπάρχει και ένα κρούσμα στη δομή, τα παιδιά αυτά είναι δυστυχώς αναγκαστικό να μην εισέλθουν στα σχολεία και σαν «αρμόδιο όργανο» προανήγγειλε ότι τα παιδιά και επίσημα δεν θα μπορούν μετά τις 14 Σεπτεμβρίου να φοιτήσουν σε σχολεία², παρά το γεγονός ότι οι αρμόδιοι υπουργοί με κοινή απόφαση έθεταν τη δομή σε καραντίνα ως τις 14 Σεπτέμβρη. Ακολούθως, σύμφωνα με τον αντιπεριφερειάρχη μια από τις προτάσεις που διατυπώθηκαν για τα παιδιά του Γυμνασίου και Λυκείου ήταν η λύση της τηλεεκπαίδευσης. Ωστόσο, σύμφωνα με τη συντονίστρια εκπαίδευσης της δομής της Ριτσώνας είναι σχεδόν αδύνατη η σύγχρονη ή ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση μέσα στη δομή εξαιτίας του παρεχόμενου Ίντερνέτ –σύμφωνα με τον τεχνικό-, υπενθυμίζοντας τις περσινές προσπάθειες με ομάδες στο What's Up να ανεβάζουν υλικό για τα παιδιά.

Στα ανωτέρω τεκταινόμενα, έρχονται να προστεθούν και τα διαδραματιζόμενα με την εγκύκλιο του υπουργείου παιδείας «Λειτουργία Δημοτικών Σχολείων για το σχολικό έτος 2020-2021» που καθιστούσε υποχρεωτική για την εγγραφή και φοίτηση μόνο των ανήλικων αιτούντων ή ανήλικων τέκνων αιτούντων διεθνή προστασία εξέταση για covid-19, τη στιγμή που είναι επιτακτική ανάγκη να απλοποιηθεί η διαδικασία εγγραφής μαθητών στα σχολεία καθώς τα παιδιά πρέπει να λογίζονται ως αυτόνομοι φορείς

¹<https://www.avgi.gr/article/10836/11425964/ektos-scholikon-monadon-ta-prosphygopoula>

https://www.alfavita.gr/ekpaideysi/331636_ritsona-ta-paidia-ton-allon

²<https://tvstar.gr/eyvoia-articles/120013-ti-apofasistike-gia-ta-800-prosphygopoula-kai-ta-sxoleia-tis-xalkidas>

άσκησης ορισμένων δικαιωμάτων κατάλληλων για την ηλικίας τους, εκ των οποίων η εκπαίδευση και σε κάθε περίπτωση είναι εκτός λογικής να εξαρτάται η αποδοχή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα από το καθεστώς νόμιμης διαμονής των γονέων τους στη χώρα. Μετά από τις έντονες αντιδράσεις μας για την άνιση και ρατσιστική αντιμετώπιση των προσφυγόπουλων η υποχρέωση αυτή απαλείφθηκε από την εγκύκλιο. Με την εγκύκλιο αυτή, η διοίκηση του υπουργείου παιδείας έθεσε μια υποχρέωση σε ανήλικα παιδιά με εμπειρίες πολέμου και βίας χωρίς αρμοδιότητα, χωρίς να έχει έρεισμα σε επιστημονικό, επιδημιολογικό δεδομένο, κατά παράβαση των κανόνων δικαίου, εμφυσώντας τον ρατσισμό και τις παράνομες διακρίσεις. Είναι άλλο ζήτημα οι απαραίτητοι εμβολιασμοί που απαιτούνται για όλα τα παιδιά που πηγαίνουν σχολείο και θωρακίζει το σύνολο της κοινότητας και άλλο αυτό που προσπάθησε να κάνει το Υπουργείο εισάγοντας διακριτική μεταχείριση των παιδιών.

Περαιτέρω, οι Δομές Υποδοχής για την Εκπαίδευση Προσφύγων (ΔΥΕΠ) που ιδρύθηκαν με την σχετική Απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας (Β' 3605/2020) φαίνεται πως δεν επαρκούν για τα χιλιάδες παιδιά που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στη χώρα, αφού σύμφωνα με τη γενική εικόνα σε πολλές περιοχές της χώρας οι εκπαιδευτικές ανάγκες είναι δυσανάλογα μεγαλύτερες από τις υπάρχουσες δομές.

Σημαντικό ρόλο στην ομαλή και συντονισμένη υλοποίηση του εγχειρήματος έχουν οι Συντονιστές Εκπαίδευσης Προσφύγων (ΣΕΠ) οι οποίοι επιφορτίζονται με ένα πολυδιάστατο ρόλο που ξεπερνά τον απλό συντονισμό και επεκτείνεται στο ρόλο του πολιτισμικού διαμεσολαβητή και του συμβούλου εκπαίδευσης. Παρά ταύτα, δεν έχει ανακοινωθεί ακόμα από το Υπουργείο η πλήρωση των θέσεων ανά την επικράτεια.

Οι φήμες περί εκπαίδευσης των παιδιών εντός των δομών, με πρόφαση την πανδημία, δεν μπορούν παρά να συνιστούν κατάφορη παραβίαση των στοιχειωδών εννοιών της ισότητας και των δικαιωμάτων του παιδιού αλλά και τορπιλισμό του τελευταίου προτύργιου της κοινωνικής ένταξης. Αν τελικά επαληθευθούν, το μόνο που θα επιτευχθεί είναι η ενίσχυση του αισθήματος απομόνωσης και αποκλεισμού αλλά και ένταση των φαινομένων ιδρυματισμού. Πρέπει να υπάρξει ενίσχυση των ΔΥΕΠ με προσωπικό και μέσα για να καλύψουν τις ανάγκες και όχι εργαλειοποίηση της πανδημίας για τον αποκλεισμό των παιδιών προσφύγων από το δικαίωμα και τη χαρά του σχολείου.

Υπενθυμίζεται ότι το σχολικό έτος 2019-20 φοίτησαν στα σχολεία και τις τάξεις υποδοχής περίπου τα μισά παιδιά σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, το οποίο σε συνδυασμό με την αύξηση του συνολικού πληθυσμού συνεπάγεται ότι περισσότερα από τα μισά παιδιά αποκόπηκαν ολοκληρωτικά από την εκπαιδευτική διαδικασία.

Επειδή το δικαίωμα των παιδιών στην εκπαίδευση αποτελεί μία από τις πλέον θεμελιώδεις αξίες των δημοκρατικών κοινωνιών και η πρόσβαση στην εκπαίδευση είναι καθοριστικής σημασίας για τη ζωή και την ανάπτυξη κάθε παιδιού. Η άρνηση δε της πρόσβασης στην εκπαίδευση επιδεινώνει την ήδη ευάλωτη κατάσταση ενός παιδιού με εμπειρίες βίας, πολέμου και σοβαρών αποχωρισμών.

Επειδή οι συσταθείσες ΔΥΕΠ είναι φανερό πως δεν επαρκούν για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών.

Επειδή η εκπαίδευση δεν εξαντλείται στην απόκτηση της γνώσης, αλλά αποτελεί το κατεξοχήν μέσο κοινωνικής ανάπτυξης των παιδιών και αποτελεί βασικό εργαλείο της ενταξιακής διαδικασίας των παιδιών προσφύγων και των οικογενειών τους.

Επειδή η χώρα μας δεσμεύεται:

- από το άρθρο 26 της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα,
- το άρθρο 2 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ,
- το άρθρο 28 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- το άρθρο 14 της ΕΣΔΑ
- το Πρωτόκολλο Αριθ. 12 της ΕΣΔΑ
- το αρ. 14 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ

που απαγορεύουν τις διακρίσεις λόγω «εθνικής προελεύσεως» και προβλέπουν ως καθολικό και αδιάλειπτο το δικαίωμα στην εκπαίδευση),

Επειδή η εκπαίδευση θεωρείται τόσο ανθρώπινο δικαίωμα όσο και απαραίτητο μέσο για την επίτευξη άλλων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επειδή η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να επιτελείται σε κατάλληλο προς το σκοπό αυτό χώρο και όχι εντός των Δομών Φιλοξενίας

Επειδή η παροχή ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση, με ιδιαίτερη προσοχή στις ευάλωτες ή περιθωριοποιημένες ομάδες, είναι θεμελιώδης υποχρέωση της πολιτείας

Ερωτάται η κ. Υπουργός

1. Θα εξασφαλίσει την πρόσβαση όλων των παιδιών στην εκπαιδευτική διαδικασία είτε μέσω των τάξεων υποδοχής είτε μέσω των τάξεων των σχολικών μονάδων;
2. Ποιες ενέργειες έχουν λάβει χώρα μέχρι και σήμερα για την πρόσβαση στην εκπαίδευση των παιδιών που βρίσκονται στα ΚΥΤ και τις δομές προσφύγων, όπου έχουν δημιουργηθεί προβλήματα στην

εφαρμογή του νόμου (αρ.38, Ν.4415/2016) από προσχηματικές ή και ακραίες αντιδράσεις σε όλη τη χώρα ή από παραλείψεις της διοίκησης, όπως στην Ριτσώνα, τα Οινόφυτα κ.α.;

3. Είναι σε θέση να παρέχει σύγχρονη και ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα προσφυγόπουλα; Αν ναι, σε ποιες συγκεκριμένες ενέργειες έχει ήδη προβεί για το σκοπό αυτό;

4. Θα εκδώσει συμπληρωματική απόφαση σύστασης ΔΥΕΠ ώστε να καλυφθούν πλήρως οι εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών;

5. Πόσες και ποιες από τις θέσεις των ΣΕΠ έχουν μείνει ακάλυπτες; Θα έχουν πληρωθεί έως την έναρξη της σχολικής χρονιάς;

6. Θα αποκλείσει οριστικά το ενδεχόμενο να διεξαχθεί η εκπαιδευτική διαδικασία σε χώρους ακατάλληλους προς το σκοπό αυτό;

7. Θα απλοποιηθεί η διαδικασία εγγραφής στο σχολείο για όσα παιδιά προέρχονται από τρίτες χώρες ώστε να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη άσκηση του δικαιώματος στην εκπαίδευση;

8. Καταδικάζει τις ακραίες θέσεις των εκπροσώπων της αυτοδιοίκησης που αφορούν την εκπαίδευση των προσφυγόπουλων στη δομή της Ριτσώνας και σε άλλες περιοχές της χώρας;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Φίλης Νίκος

Ψυχογιός Γιώργος

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη – Ελένη

Αθανασίου Αθανάσιος

Αναγνωστοπούλου Αθανασία

Αυγέρη Θεοδώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος

Βαγενά Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Βίτσας Δημήτριος

Δρίτσας Θεόδωρος

Ελευθεριάδου Σουλτάνα

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
Θραψανιώτης Εμμανουήλ
Καρασαρλίδου Ευφροσύνη
Κασιμάτη Νίνα
Καφαντάρη Χαρά
Λάππας Σπυρίδων
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Νοτοπούλου Αικατερίνη
Πούλου Παναγιού
Ραγκούσης Ιωάννης
Σκουρολιάκος Παναγιώτης
Συρμαλένιος Νικόλαος
Τελιγιορίδου Ολυμπία
Τζούφη Μερόπη
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φάμελλος Σωκράτης
Φωτίου Θεανώ
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
Χρηστίδου Ραλλία